

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 24 декември 2020 година, врз основа на примена жалба од Истражувачка репортерска лабораторија (ИРЛ), ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Курир“ , со текстот насловен „100 дена Влада донесоа повисоки сметки за струја“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 1 и 13.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 10 декември 2020 година, Истражувачката репортерска лабораторија (ИРЛ) поднесе жалба за текстот со наслов „100 дена Влада донесоа повисоки сметки за струја“, објавен на 10 декември 2020 година, на интернет – порталот „Курир“ (www.kurir.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и незастапена втора страна, односно дека Кодексот на новинарите е прекршен во членот 1.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Курир“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 1 и 13.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 13: *„Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 24 декември 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, заклучи дека оспорениот текст произлегува од јавниот интерес, зашто социоекономските проблеми на граѓаните, кои се предмет на анализа во содржината, се

легитимна новинарска цел. Сепак, членовите на Комисија констатираа дека содржината отстапува од новинарските стандарди, пред сè, во насока на обезбедување целосно објективна информација. Текстот е жанровски неодреден и не може јасно да се утврди дали е вест, коментар, анализа или критички осврт, преку кои се опсервира темата за „100 дена влада“. Авторот пренесува изјави од граѓани и став на лидер на опозициска партија за економската состојба во државата, вклучително и за поскапувањето на струјата, што е носечка тема во содржината. Сепак, Комисијата се согласи дека текстот требало да биде повеќестран и да опфати и други факти и аспекти на темата, како, на пример, ставови на Владата или на Регулаторната комисија за енергетика, кои се директно поврзани со веста што се обработува.

Оттука, членовите на Комисијата најдоа дека порталот „Куир“ го прекршил **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во воведниот дел од текстот:

„Ситуацијата на секое поле во државата е загрижувачка. Тоа го потврдуваат и бројките каде од месец март до денес над 50.000 граѓани останаа без своите работни места и 500.000 граѓани живеат со 2 евра на ден. Но, наспроти овие загрижувачки бројки граѓаните секојдневно укажуваат дека иако економските параметри се поразителни тие плаќаат повисока цена на електричната енергија.“

Новинарот треба да обезбеди „втора страна“, односно да им даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора.

Во продолжение, Комисијата најде дека во текстот е прекршен и **членот 13** од Кодексот на новинарите, во кој се издвојува последната реченица од текстот:

„По сите овие информации можеме да заклучиме дека на властите поважно им е што е можно повеќе да се збогатат отколку да им помогнат во овие тешки времиња. Имено и во овие 100 Влада граѓаните добија повисоки сметки за струја.“

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се избегнат дезинформирање и манипулирање со публиката.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Курир“ (www.kurir.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

